

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ТУРИСТИЧНА КАРТОГРАФІЯ

підготовки бакалавра

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «ТУРИСТИЧНА КАРТОГРАФІЯ»
підготовки бакалавра

Розробник: Безсмертнюк Т. П., доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації, кандидат географічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ільїн Л. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Ільїн Л. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: J Транспорт та послуги Спеціальність: J3 Туризм та рекреація Освітньо-професійна програма: Туризм Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 2
ІНДЗ: немає		Семестр – 3
		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
Мова навчання		Форма контролю: залік
		Українська

II. Інформація про викладача

ППП: Безсмертнюк Тарас Петрович

Науковий ступінь: кандидат географічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

Контактна інформація викладача:

Номер мобільного зв'язку: 0667009523

Електронна адреса: bezsmertniuk.taras@vnu.edu.ua

Дні занять (посилання: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Туристична картографія» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета викладання освітнього компонента:

– формування у здобувачів освіти загального уявлення про картографічні твори і методику використання їх у туристично-рекреаційній діяльності;

– набуття здобувачами освіти теоретичних знань та практичних навичок, що пов'язані з вирішенням завдань у сфері картографії і топографії в туризмі та орієнтування на місцевості;

– оволодіти навиками використання картографічних моделей для дослідження та територіального плану туристичних об'єктів і процесів, навчитись складати тематичні карти для інформаційно-рекламних потреб у сфері управління туризмом, при проведенні дослідницької діяльності.

Завдання освітнього компонента:

– формування в здобувача освіти системи знань з основ картографії і топографії та орієнтування на місцевості, застосування теоретичних знань та практичних навичок у розв'язанні завдань, пов'язаних з картографічним матеріалом, прокладання туристичних маршрутів та орієнтування під час їх проходження;

– сформувані вміння вільно читати туристичні, науково-довідкові, рекреаційні та топографічно-туристичні карти; вирішувати основні задачі по топографічній карті; розробляти картографічні моделі для інформаційно-рекламного забезпечення туристичної

діяльності та територіального планування туристичної галузі; працювати з одним із пакетів прикладних програм, призначених для створення цифрових карт.

3. *Soft skills.*

У результаті вивчення освітнього компонента формуються такі *soft skills*:

- аналітичне мислення (здатність інтерпретувати картографічну інформацію для розв'язання професійних туристичних завдань);
- критичне мислення (здатність оцінювати достовірність, повноту та доцільність картографічних даних);
- уважність до деталей (точність у роботі з картами, умовними позначеннями та маршрутними даними);
- навички планування (здатність проектувати туристичні маршрути з урахуванням просторових і топографічних умов);
- комунікативні навички (уміння представляти та пояснювати картографічну інформацію фахівцям і споживачам туристичних послуг);
- самоорганізація та відповідальність (здатність працювати з цифровими картографічними інструментами та виконувати завдання в установлені терміни);
- адаптивність (готовність застосовувати картографічні знання в різних видах туристичної та рекреаційної діяльності).

4. *Структура освітнього компонента.*

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (сем.)	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю* /Бали
Змістовий модуль 1. Основи туристичного картографування						
Тема 1. Картографія як галузь науки, техніки та виробництва. Основні поняття та терміни освітнього компонента «Туристична картографія»	15	2	2	10	1	ДС, РМГ, УО/10
Тема 2. Карта як модель фізичної та віртуальної реальності	15	2	2	10	1	ЗПР, УО/10
Тема 3. Математична основа карти	15	2	2	10	1	ЗПР, УО/10
Тема 4. Картографічні умовні позначення. Картосеміотика. Картографічна генералізація	13	–	2	10	1	ЗПР, УО/10
Тема 5. Топографічна карта: особливості застосування при розв'язуванні практичних завдань в туризмі. Орієнтування на місцевості	36	–	4	30	2	РЗ/К, УО/20
Разом за змістовим модулем 1	94	6	12	70	6	60
Змістовий модуль 2. Тематичні карти у професійній туристичній діяльності						
Тема 6. Карти спеціального призначення в туризмі	15	2	2	10	1	ЗПР, УО/10
Тема 7. Карти для спортивного орієнтування	13	–	2	10	1	РМГ, УО/10
Тема 8. Розробка туристичних карт	15	2	2	10	1	ЗПР, УО/10
Тема 9. Картографічне забезпечення функціонування сфери обслуговування	13	–	2	10	1	ДП, ДС, УО/10
Разом за змістовим модулем 2	56	4	8	40	4	40

Усього годин / Балів	150	10	20	110	10	100
-----------------------------	------------	-----------	-----------	------------	-----------	------------

*Форми контролю: ДС – дискусія; ЗПР – захист практичної роботи; РЗ/К – розв’язування задач/кейсів; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією; РМГ – робота в малих групах.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти є обов’язковою складовою освітнього компонента та спрямована на поглиблення теоретичних знань і практичних компетентностей.

Самостійна робота з освітнього компонента передбачає:

- опрацювання теоретичного матеріалу (вивчення рекомендованих підручників, навчальних посібників та наукових статей; конспектування основних понять і категорій; опрацювання лекційних матеріалів та презентацій);
- підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в групах, опитування;
- виконання домашніх завдань;
- опрацювання окремих тем або питань, що попередньо не обговорювалися та не розглядалися на заняттях;
- підготовка до поточного та підсумкового контролю (систематизація вивченого матеріалу; повторення навчального матеріалу; підготовка до заліку).

Контроль самостійної роботи здобувачів освіти здійснюється на практичних заняттях у формі поточного контролю та перевірки якості виконання домашніх завдань. Оцінювання самостійної роботи здійснюється в межах поточного оцінювання на практичних заняттях та заліку.

Перелік питань та завдань для самостійної роботи

1. Історія та перспективи розвитку туристичного картографування в Україні та зарубіжних країнах.
2. Геоінформаційні системи та технології в туризмі.
3. Картографічні ресурси та сервіси Інтернету. Геопортали.
4. Глобальні навігаційні супутникові системи в туризмі.
5. Товари картографічного виробництва на ринку туристичних послуг.
6. Картографічне джерелознавство та картографічний метод дослідження.

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://hell.your-objectstorage.com/vnustorage/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>).

Політика викладача щодо здобувача освіти

Здобувач освіти зобов’язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента. При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Здобувач освіти зобов’язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного оцінювання знань, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно

ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі здобувачами освіти та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (посилання: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перекладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перекладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової оцінки, не дозволяється. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті

Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки на основі Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (посилання: <https://surl.li/moqiac>).

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого закладу вищої освіти; під час переведення, поновлення здобувача освіти до Волинського національного університету імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами вступу на перший (бакалаврський) рівень на базі освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»; за результатами навчання, здобутими з використанням елементів дуальної освіти; під час навчання здобувача освіти у двох і більше закладах освіти або освітньо-професійних програм.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому

компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), які передбачені силабусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, а бо під час вивчення освітнього компонента, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо отримання додаткових (бонусних) балів

Здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проєктних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – залік. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості в усній формі. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Перелік питань до заліку

1. Сутність картографії, її зв'язок з іншими науками.
2. Сутність, властивості та елементи поняття «карта».
3. Класифікація карт за різними ознаками.
4. Математична основа карти.
5. Картографічні проєкції. Класифікація картографічних проєкцій.
6. Масштаб. Види масштабу.
7. Способи картографічного зображення.
8. Суть картографічної генералізації, її фактори та види.
9. Історія зародження та розвитку картографії в Стародавні часи.
10. Розвиток картографії від Епохи Середньовіччя до сучасності.
11. Сучасний стан туристичної картографії в Україні.
12. Топографія та її роль у туризмі.
13. Умовні знаки та основні елементи топографічних карт.
14. Розграфлення і номенклатура топографічної карти.
15. Вимірювання відстаней та площ на топографічній карті.
16. Визначення географічних координат за топографічною картою.
17. Визначення прямокутних координат за топографічною картою.
18. Аналіз змісту топографічної карти.
19. Рельєф місцевості та способи його зображення.
20. Зображення водних об'єктів та рослинності на карті.

21. Орієнтування на місцевості. Види орієнтування на місцевості за топографічною картою.
22. Туристична карта: сутність поняття, мета створення та вимоги до неї.
23. Основні елементи туристичної карти.
24. Класифікація туристичних карт.
25. Способи картографічного зображення об'єктів, явищ, процесів.
26. Поширені умовні знаки, що трапляються на туристичних картах, планах і картосхемах.
27. Особливості створення туристичних тематичних карт.
28. Етапи створення туристичних карт.
29. Джерела даних для створення туристичних карт.
30. Проектування туристичних картографічних творів.
31. Розробка тематичної карти туристичного обслуговування.
32. Особливості використання туристичних карт.
33. Розробка туристичного маршруту.
34. Маркування туристичних маршрутів.
35. Особливості знакування туристських маршрутів.
36. Комп'ютерні технології при складанні туристичних карт.
37. Визначення ГІС. Структура та архітектура ГІС.
38. Сучасні програмні продукти ГІС та провідні виробники геоінформаційних картографічних пакетів.
39. Загальні поняття просторового туристичного аналізу даних та моделювання в географічних інформаційних системах.
40. Візуалізація туристичної інформації в картографічному середовищі географічних інформаційних систем.
41. Визначення картографічного ресурсу. Геопортали. Огляд геопорталів Інтернету.
42. Поняття про геоматику. Ландмарки.
43. Супутникові туристичні навігатори.
44. Методи створення електронних навігаційних туристичних карт для туристичних навігаторів.
45. Інтерактивна туристична карта.
46. Товари картографічного виробництва на ринку туристичних послуг.
47. Роль картографічних продуктів в структурі мобільних додатків для туристичної сфери. Гіди-путівники туристичних міст світу.
48. Призначення і застосування карт в роботі підприємств сфери обслуговування.
49. Картографічне забезпечення територіального планування туристичної індустрії.
50. Перспективні напрями розвитку туристичної картографії.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	

1–59	Незараховано (необхідне перекладання)
------	---

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Бондаренко Е. Л. Картографія. Навчально-методичний посібник для студентів. К. : УкрІНТЕІ, 2019. 80 с.
2. Даценко Л. М., Гончаренко О. С. Топографічне картографування : навчальний посібник. К. : КНУ імені Тараса Шевченка, 2019. 88 с.
3. Кравців С. С., Войтків П. С., Кобелька М. В. Картографія : навчальний посібник. (2-ге видання, виправлене і доповнене). Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. 191 с.
4. Міхно О. Г., Патракеєв І. М. Прикладні геоінформаційні системи : навчальний посібник. К., 2020. 98 с.
5. Федій О. А., Шуканова А. А. Туристична картографія : навч.-метод. посіб. Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2020. 74 с.

Додаткова:

1. Безсмертнюк Т. П. Теоретико-методичні особливості викладання освітнього компонента «Туристична картографія». *Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку* : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Луцьк, 15 травня 2025 р.) / відпов. ред. Л. В. Ільїн. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2025. С. 32–36.

Інтернет-ресурси:

1. Бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки : вебсайт. URL: <https://library.vnu.edu.ua/> (дата звернення: 24.08.2025).
2. Все про туризм. Туристична бібліотека : вебсайт. URL: <https://tourlib.net> (дата звернення: 24.08.2025).
3. Державне науково-виробниче підприємство «Картографія» : вебсайт. URL: <https://kgf.com.ua/> (дата звернення: 24.08.2025).
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : вебсайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 24.08.2025).